

ת"פ 11744/03/14 - מדינת ישראל נגד אלעזה וסאם

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

22 יוני 2015

ת"פ 11744-03-14 מדינת ישראל נ' וסאם

המאשימה	בפני	השופטת דיתה פרוז'נין - נשיאה
		מדינת ישראל
		ע"י ב"כ עו"ד דן טוניק
הנאשם	נגד	אלעזה וסאם
		ע"י ב"כ עו"ד יגאל מור ויוסי רותם

החלטה

1. המאשימה הגישה כתב האישום נגד הנאשם בשל העסקת עובד זר בלא היתר, עבירה על סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991.

2. וזוהי השתלשלות העניינים בתיק:

א. ביום 8.4.08 הגישה המאשימה כתב אישום נגד הנאשם בגין העסקת עובד זר שלא כדין ביום 15.11.05 (פ 252/08).

ב. ביום 25.9.08 התקיים דיון בתיק. הנאשם לא התייצב לדיון. אישור המסירה חזר בציון הכיתוב: "לא נדרש". משכך, ביקשה המאשימה לבצע מסירה אישית של כתב האישום לנאשם. לאחר מכן, הגישה המאשימה אישור מסירה שעליו נרשם כי חמותו של הנאשם סירבה לחתום.

ג. הנאשם זומן לדיון ביום 5.2.09, אולם גם הזמנה זו הוחזרה בתוספת הכיתוב: "לא נדרש". לפיכך, ניתנה החלטה כי על המאשימה לבצע מסירה אישית נוספת של הזימון לדיון (החלטה מיום 1.2.09).

ד. גם לדיון שהתקיים ביום 23.4.09 לא התייצב הנאשם, משום שלא עלה בידי המאשימה לאתר, והתיק הוטלה עד ליום 25.7.08. ביום 31.8.09 נמחק כתב האישום (ע' 2 ש' 25).

ה. ביום 6.3.14 הגישה המאשימה כתב אישום חדש בגין העבירה הנ"ל.

1. נוסף עוד כי תיק פ 252/08 בוער זה מכבר וכל המידע המתייחס לתיק זה נשאב ממסמכים שהגישה המאשימה. נוסף כי המאשימה הציגה זימון לחקירה שנשלח לנאשם ביום 9.1.06, והוחזר אף הוא בציון "לא נדרש".

3. ביום 3.7.14 התקיימה ישיבת הקראה בתיק זה, ובמהלכה העלה הנאשם טענת התיישנות. לטענתו מיום שנעברה לכאורה העבירה ועד ליום הגשת כתב האישום הנוכחי חלפו למעלה מ-9 שנים. הנאשם הוסיף כי מעולם לא קיבל לידיו זימון לחקירה ולא ידע על הגשת כתב האישום הקודם עד להגשת כתב האישום הנוכחי.

4. ב"כ המאשימה טען בדיון כי יש מקום לבחון המרה של כתב האישום לקנס מינהלי למרות שבהליך זה הוגש כתב אישום יזום בשים לב לנסיבותיו של תיק זה, וכי הנאשם הוזמן לחקירה אך בחר שלא להתייצב.

5. טענת התיישנות הינה טענה מקדמית המפורטת בסעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, שזו לשונו:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -
(8) התיישנות;"

6. על פי הוראות סעיף 24 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 העבירה של העסקת עובד זר בלא היתר הינה עבירה מסוג עוון. סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי) קובע תקופות התיישנות לסוגי העבירות השונים, וכך נקבע בו:

"א) באין הוראה אחרת לעניין זה בחוק אחר, אין להעמיד

אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה -

(1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם - עשרים שנים;

(2) בפשע אחר - עשר שנים;

(3) בעוון - חמש שנים;

(4) בחטא - שנה אחת" (ההדגשה הוספה ד.פ.).

בענייננו חלפו כ-9 שנים מאז ביצוע העבירה לכאורה ועד להגשת כתב האישום, וכמעט 5 שנים מאז מחיקת כתב האישום הראשון. סעיף 9(ג) קובע כי מירוצ ההתיישנות יעצר במקרים אלה:

"ג) בפשע או בעוון אשר תוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מנין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר."

לגבי מהותה של הוראת סעיף 9(ג) הובהר בבג"צ 6972/96 התנועה **למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה** כי:

"עניין לנו בהפסקת מירוצ ההתיישנות ובמחיקה מוחלטת של התקופה שחלפה, ולא בהשהיית הספירה. בכל עת שמתרחש 'ארוע' מהמנויים בסעיף, מתחיל מניינה של תקופת ההתיישנות מחדש. על-כן, אדם שביצע עבירה, לא יוכל לחסות תחת כנפיה של ההתיישנות, אלא אם עברה תקופת התיישנות שתחילתה בהליך המאוחר ביותר מאלה המנויים בסעיף 9(ג). פועל יוצא מכך, כי עשויות לחלוף מיום ביצוע העבירה ועד להגשת אישום, שנים רבות יותר מאלה הנקובות בסעיף 9(א). זאת, אם במהלך אותן שנים נערכים מעת לעת הליכי חקירה. והכול, כמובן, כל עוד פער הזמן שבין הליך והליך אינו עולה על תקופת ההתיישנות" (וראו גם- עפ (עליון) 2144/08 **אברהם מונדרוביץ נגד מדינת ישראל**, ניתן ביום 14.1.10)

כתב האישום הראשון נגד הנאשם נמחק ביום 31.8.09. לפיכך, בעת הגשת כתב האישום הנוכחי (6.3.14) טרם חלפה תקופת ההתיישנות שהינה כאמור בת 5 שנים.

7. אף כי באופן פורמלי יש לדחות את טענת ההתיישנות בענייננו, בנסיבות העניין יש לקבל את טענתו של הנאשם בדבר הגנה מן הצדק. סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי, מאפשר לנאשם להעלות טענה מקדמית נוספת והיא כי-

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

טענת הגנה מן הצדק הינה טענה קיצונית המתאימה למקרים מיוחדים שבהם עצם קיומו של ההליך הפלילי

כרוך בעיוות דין ופגיעה בתחושת הצדק עד כדי הצדקה לביטולו של כתב האישום בלי לדון בו לגופו. מעצם טיבם של דברים, קשת המקרים בהם ניתן לשקול קבלת טענה של הגנה מן הצדק מוגבלת והיא תחול במצבים בהם עצם קיומו של ההליך פוגע בזכויותי הבסיסיות של הנאשם להליך תקין.

במאמרו של מרדכי לוי: "עוד על מהות הגנה מן הצדק ועל המבחן לקבלתה לפי פסק הדין בעניין בורוביץ ובעקבותיו" (המשפט י', תשס"ה, עמ' 353, 357). מוצע לסווג את קשת המקרים של הגנה מן הצדק בשלוש קטגוריות עיקריות: האחת - הגנה מן הצדק בשל השתק הרשות (למשל הבטחה שהופרה או מצג מטעה מטעמה); השנייה - מצב של סיכון כפול בשל שפיטה קודמת; והשלישית - פגיעה ממשית אחרת בזכות הנאשם להליך ראוי או למשפט הוגן, כגון - אווירה ציבורית עוינת, ליקויים ממשיים בהליך הפלילי, שיהיו רב בהגשת כתב אישום, או פגיעה קשה אחרת בזכויותי הדיוניות של הנאשם ((עפ (ארצי) 25249-05-10 **מדינת ישראל נ' עלי עליאן**, ניתן ביום 07.03.2011).

8. בענייננו אכן מדובר במקרה קיצוני של חלופ זמן ניכר בין ביצוע העבירה לבין מועד הגשת כתב האישום, המעלה חשש של ממש לפגיעה בזכויותי של הנאשם בשל השיהוי המשמעותי בהגשת כתב האישום. מדובר בעבירה שנעברה, לכאורה, ב-15.11.2005, היינו לפני כמעט 10 שנים. כתב האישום הראשון הוגש ביום 8.4.2008, והנאשם טוען כי מעולם לא קיבל אותו, ואף הזימון לחקירה לא נמסר לו (ע' 2 ש' 15-23). המאשימה לא הצליחה להפריך טענה זו. אדרבה, מהמסמכים שהוצגו לפנינו והוגשו על ידה ביום 1.6.15 נראה כי הזימון לחקירה, כתב האישום והזימונים לדיונים לא הגיעו לידי הנאשם. לא הוצגה לפנינו, אם כן, אף לא ראשית ראיה כי הנאשם ידע על כתב האישום או על הזמנתו לחקירה.

יתר על כן, כתב האישום הראשון הוטלה ביום 25.7.2008, ונמחק ב-31.8.2009. כתב האישום מושא החלטה זו הוגש ביום 6.3.2014, היינו למעלה מ-5 שנים לאחר שהוטלה כתב האישום הראשון, וכ-4.5 לאחר שנמחק. לא ניתן כל הסבר להשתהות רבת שנים זו של המדינה, ולא הובהר מדוע לא הוגש כתב אישום קודם לכן.

9. ניהול הליך בעניין עבירה שנעברה בשנת 2005 אינו צודק לנוכח הנזק הראייתי שנגרם לנאשם בשל אי שמירת מסמכים לגבי האירועים מושא כתב האישום. מדובר, אם כן, בפגיעה של ממש בהגנתו של הנאשם הסותרת את עקרונות הצדק הטבעי ועלולה אכן לגרום לעיוות דין. יובהר כי גם המרת כתב האישום בקנס לא תועיל במקרה זה. שכן, לנאשם נגרם נזק ראייתי הפוגע באפשרותו להוכיח כי לא

עבר את העבירה ואינו ראוי לכל עונש שהוא. נוסף עוד כי משלא הוכח כי הנאשם ידע במועד כלשהו, לפני הגשת כתב האישום הנוכחי, כי הוא מואשם בעבירה כלשהי, לא ניתן גם לומר כי היה עליו לנהוג משנה זהירות, ולשמור מסמכים הנוגעים לנסיבות העניין.

בשל כל אלה, ובהתאם לאמור בסעיף 150 לחוק סדר הדין הפלילי- כתב האישום בטל.

לפני סיום אציין כי מתן החלטה זו התעכב עד עתה בשל טעות.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ה, 22 יוני 2015, בהעדר הצדדים.